

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
Кафедра теорії і практики початкової освіти

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

«ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ СУЧАСНОЇ НАУКИ ТА ОСВІТИ»

19 – 20 травня 2020 року

Слов'янськ – 2020

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»,
Кафедра теорії і практики початкової освіти
м. Слов'янськ (Україна)

«ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ СУЧАСНОЇ НАУКИ ТА ОСВІТИ»

МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
19 – 20 травня 2020 року

Слов'янськ – 2020

УДК 37 (06)
П27

*Рекомендовано до друку вченою радою
ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
(протокол № 8 від 30.06.2020 р.)*

Рецензенти:

І. А. Хижняк – доктор педагогічних наук, професор, декан факультету початкової, технологічної та професійної освіти Державного вищого навчального закладу «Донбаський державний педагогічний університет»;

Л. О. Кухар – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри комп'ютерної інженерії та освітніх вимірювань Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова.

Перспективні напрями сучасної науки та освіти : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Слов'янськ, 19 – 20 травня 2020 року / відп. ред. О. Хващевська. Слов'янськ : Видавництво «Папірус», 2020. 236 с.

Збірник містить тези наукових доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Перспективні напрями сучасної науки та освіти», яка відбулася 19 – 20 травня 2020 року в Державному вищому навчальному закладі «Донбаський державний педагогічний університет» (м. Слов'янськ). Матеріали конференції розкривають широке коло питань сучасної освіти: неформальна та позашкільна освіта в Новій українській школі, інноватизація освітнього процесу в закладах дошкільної та загальної середньої освіти, професійна освіта в контексті її реформування, актуальні проблеми фахової підготовки майбутніх учителів, реформа мистецької освіти тощо.

Матеріали розраховані на здобувачів магістерського та освітньо-наукового рівнів вищої освіти, науковців, представників усіх ланок і галузей освіти.

Відповідальність за наукову коректність і оригінальність текстів несуть їхні автори.

© Кафедра теорії і практики початкової освіти, 2020
© ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2020

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1

ЗАСОБИ ФОРМАЛЬНОЇ ТА НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВИТИ В УМОВАХ ООНОВЛЕННЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

<i>Ішутіна О. Є.</i> РОЗВИТОК МОВЛЕННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ЗАСОБАМИ МЕДІАОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	7
<i>Пашко Л. В., Пальчун К. С.</i> УДОСКОНАЛЕННЯ ОРФОГРАФІЧНИХ НАВИЧОК УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ПЛАТФОРМИ LEARNINGAPPS.....	10
<i>Сиротенко В. П.</i> ГЕРОЇКА І БІЛЬ ЧОРНОБИЛЯ: ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ОПОВІДАННЯМ Є. ГУЦАЛА «ДИТЯ ВІД СТРОНЦІЮ» НА УРОКАХ ПОЗАКЛАСНОГО ЧИТАННЯ В 3 – 4 КЛАСАХ.....	13
<i>Хващевська О. О.</i> ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ З МЕТОЮ ФОРМУВАННЯ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	16
<i>Гордієнко П. Г.</i> НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ ЯК НАСКРІЗНА ЛІНІЯ ЗМІСТУ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАКЛАДІВ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВИТИ.....	19
<i>Сіробаба Л. О.</i> ІНТЕГРАЦІЯ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	23
<i>Клімашевська Г. Р.</i> ІНТЕГРОВАННИЙ КУРС «Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ» В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	25
<i>Гудзар Т. І.</i> НАВЧАННЯ ЧЕРЕЗ ГРУ В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	29
<i>Демидова А. І.</i> ПЕДАГОГІКА ПАРТНЕРСТВА – ОДИН ІЗ ПРИНЦИПІВ НУШ. ОСНОВНІ ІДЕЇ, ПРИНЦИПИ ТА СУТНІСТЬ	32
<i>Іваннікова Ю. О.</i> ІНТЕГРОВАНЕ ЗАНЯТТЯ ЯК ЗАСІБ НАВЧАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	33
<i>Корнієнко Д. В., Вікторенко І. Л.</i> РАНКОВІ ЗУСТРІЧІ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХНЬОГО ПРОВЕДЕННЯ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ.....	37
<i>Кулішова М. І.</i> РЕАЛІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТНОГО ПІДХОДУ В НАВЧАННІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	39
<i>Сиротенко О. В.</i> ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ В МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ КОМУНІКАТИВНИХ УМІНЬ.....	41
<i>Столярова Д. С.</i> НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА: РЕАЛІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ..	44
<i>Черкасова О. В.</i> МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ФРАЗЕОЛОГІЗМАМИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	47
<i>Юркова Н. С.</i> РОЗВИТОК І ЗНАЧЕННЯ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	51

СЕКЦІЯ 2

ІННОВАТИЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ТА ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВИТИ

<i>Помірча С. В., Пристинська В. В.</i> НЕФОРМАЛЬНА ОСВИТА В УКРАЇНІ І СВІТІ.....	55
<i>Ябурова О. В., Жукова М. К.</i> PICTURE STORIES IN THE COMMUNICATIVE CLASSROOM.....	58
<i>Щербатюк В. С.</i> КОЛАЖ І ФОТОКВЕСТ: РЕПРОДУКУВАННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРИ.....	62

Горобець А. І. ПОРАДИ ЩОДО НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ В ЗАГАЛЬНООСВІТНІЙ ШКОЛІ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....	66
Дядіченко Л. О. STEM-ОСВІТА ЯК ОСНОВА СУЧАСНОЇ ОСВІТИ СУЧАСНОГО ШКОЛЯРА.....	68
Єгорова А. В. QUEST LEARNING IN ELT CLASSROOM.....	72
Темна А. Б. ТЕХНОЛОГІЇ ЗМІЦНЕННЯ ФІЗИЧНОГО ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	76
Черепня Т. В. «ПЕРЕВЕРНУТЕ» НАВЧАННЯ – СУЧАСНИЙ ТРЕНД РОЗВИТКУ ОСВІТИ.....	79
Юркова О. Ф. ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ В НАВЧАННІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.....	82
Собіна К. Ю., Лобачова І. М. РЕАЛІЇ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ: STEM-НАВЧАННЯ.....	85

СЕКЦІЯ 3

ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ ЇЇ РЕФОРМУВАННЯ

Хижняк І. А., Афанасьєва О. А. РОЗВИТОК ЕЛЕКТРОННОЇ ЛІНГВОВОМЕТОДИКИ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....	88
Бескорса О. С. ACADEMIC PLAGIARISM: REASONS AND WAYS OF PREVENTING.....	90
Лобачова І. М. АВТЕНТИЧНІ ТЕКСТИ В НАВЧАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	94
Токарєва А. В. COVID-19, INSTRUCTION AND E-LEARNING: THE PROSPECT FOR FURTHER ACTIONS.....	97
Федь І. Є. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ІЗ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ЗВО.....	99
Шульга Т. В. ІНТЕРАКТИВНЕ НАВЧАННЯ В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ.....	102
Борисенко М. В. ВИКОРИСТАННЯ ІКТ-ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН БУДІВЕЛЬНОГО ЦИКЛУ.....	105
Голуб Т. Ю. ДІЛОВА ГРА ЯК ОДИН З ЕФЕКТИВНИХ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ.....	107
Гордієв В. К. СУЧАСНЕ ВИКЛАДАННЯ ОСНОВ ІНФОРМАТИКИ В УМОВАХ РОЗВИТКУ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	110
Гордієва І. В. ПРОФІЛЬНЕ НАВЧАННЯ В КОЛЕДЖІ ЯК ШЛЯХ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ ОСВІТИ.....	112
Леонтьєв К. О. ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	114
Леонтьєва І. Є. ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ З ОХОРОНИ ПРАЦІ.....	118
Луцьов І. В. ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ВИКЛАДАЧІВ І СТУДЕНТІВ В КОЛЕДЖІ.....	121
Макогон А. П. ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ РОБОЧИХ АРКУШІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.....	125
Мехтієва З. В. KEYС-МЕТОД НА ЗАНЯТТЯХ ПРИРОДНИЧО-МАТЕМАТИЧНОГО ЦИКЛУ ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ.....	128
Перепелиця Н. Ю. ТЕХНОЛОГІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ БУДІВЕЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН У КОЛЕДЖІ.....	131
Пєшкова Л. А. НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН.....	133

Семчук Б. І. УПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ІНТЕРНЕТ-ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	136
Ткачов О. Л. РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС КОЛЕКТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ НА ЗАНЯТТЯХ З ОСНОВ ПРАВОЗНАВСТВА.....	139
Хохлова Т. Ю. ВИКОРИСТАННЯ КЕЙС-МЕТОДУ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ПРОФЕСІЙНО ОРІЄНТОВАНИХ ДИСЦИПЛІН У КОЛЕДЖІ.....	141
Головко О. С. ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ КУЛЬТУРИ ДЕМОКРАТІЇ В ОСВІТІ.....	144
Соколова Ю. І. ВЕБСЕРВІС GOOGLE КЛАС ЯК СУЧАСНА АЛЬТЕРНАТИВА ПЛАТФОРМИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ MOODLE.....	148
Ябуров М. В. TED-TALKS ЯК ЧИННИК ПОЛІПШЕННЯ ПРЕЗЕНТАЦІЙНИХ НАВИЧОК ЕКОНОМІСТІВ.....	150
Балабко В. В. ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА В КОНТЕКСТІ ЇЇ РЕФОРМУВАННЯ.....	152

СЕКЦІЯ 4

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ

Гаєрілова Л. Г., Медянік О. В. ЦИФРОВА КОМУНІКАЦІЯ В УМОВАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ОСВІТИ.....	158
Бондаренко Н. Б., Ляшова Н. М. ФОРМУВАННЯ МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	161
Вікторенко І. Л., Горобець Л. В. ОСОБЛИВОСТІ КОНСТРУКТИВІСТСЬКОГО ПІДХОДУ В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПРИРОДОЗНАВСТВА.....	165
Турко О. В. ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	168
Ночовка О. М., Пшенічних М. М. ІННОВАЦІЙНІ ПРИНЦИПИ НАВЧАННЯ У ФОРМУВАННІ МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ НА ЗАНЯТТЯХ ІЗ ХОРОВОГО ДИРИГУВАННЯ.....	172
Кольва А. І. ВАЖЛИВІСТЬ СПІВВІДНОШЕННЯ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ В СИСТЕМІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА.....	175
Пасічник Л. В. ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І ЛІТЕРАТУРИ: СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ВИКЛИКИ.....	178
Якимчикас Є. В. УКЛАДАННЯ НАВЧАЛЬНИХ УГОД ЯК ЗАСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ ІДЕЙ ПЕДАГОГІКИ ПАРТНЕРСТВА.....	182
Гладкова В. І. СТВОРЕННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОГО НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА ЯК УМОВИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ.....	185
Головко Р. В. ПРОБЛЕМИ В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	189
Кас'янова Г. В. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ.....	193
Федосова О. В. ПРИЧИНИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ.....	195
Юзькова Я. С. НАУКОВО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ТА ІНФОРМАТИКИ.....	198
Юровник Ю. В. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	202

Янко Я. В. ПРОБЛЕМАТИКА ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ.....	205
---	------------

СЕКЦІЯ 5

РЕФОРМА МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ: ЗА І ПРОТИ?

Карпенко О. О. ФІЛОСОФСЬКО-МУЗИЧНІ АСПЕКТИ МЕТОДИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ.....	210
Дермельова Н. М. ДЕЯКІ ПИТАННЯ ІСТОРІЇ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ ГІТАРНОЇ ОСВІТИ.....	213
Чугай С. М. ФОРМУВАННЯ ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИКИ.....	216
Власенко Є. В. МЕДІАКОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МИСТЕЦТВА ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЯК ВИМОГА СУЧАСНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА.....	220
Орськова В. В. АКСІОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ ТРАНСМЕДІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.....	223
Хмарна Л. В. МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ТА ПРИНЦИПИ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВЧИТЕЛІВ МИСТЕЦЬКИХ ДИСЦИПЛІН ЗАСОБАМИ МЕДІАГРАМОТНОСТІ.....	226
Маншиліна Т. О. ІННОВАТИКА ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «МИСТЕЦТВО» В КОНТЕКСТІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	229
Маслюк О. М. РЕФОРМА. ІНЕРТНІСТЬ АБО ПЕРЕЗАВАНТАЖЕННЯ?.....	232
Ткачова Є. В. НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ МУЗИЧНИМИ ЗАСОБАМИ НА УРОКАХ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	236

і прийоми, подайте до кожного з них методичний коментар, змодельюйте пропущений етап відповідно до заявленого типу уроку. Така діяльність студентів не контролювалась викладачем; керівництвом виступали чітко визначені ним цілі, завдання та рекомендації.

Такі завдання базувались на реальних проблемах навчального простору, тому краще розумілися самими студентами, допомагали їм отримувати знання інформацію та вміння з реального життя і вчитися використовувати їх у реальних умовах сучасної української школи, тобто сприяли формуванню їхньої предметно-методичної компетентності.

Отже, необхідність вирішувати професійні завдання потребує формування в майбутнього фахівця глибоких знань, умінь та навичок, що досягається впровадженням в навчальний процес нових стратегій навчання, в тому числі, і конструктивізму.

Конструктивізм ґрунтується на здатності студента самостійно синтезувати (створювати) нові знання з раніше відомої та нової інформації. Для цього він вступає у взаємодію з новими фактами, поняттями, унаслідок чого останні стають значущими, а отже зрозумілими для студента; студент виконує функцію активного суб'єкта навчально-виховного процесу і вибудовує власні знання внаслідок взаємодії з середовищем.

Література

1. Концепція «Нова українська школа»: прийнята 27 жовтня 2016. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/novaukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення: 23.03.2020).

2. Педагогический энциклопедический словарь / редкол.: Б.М. Бим-Бад (гл. ред.) и др. Москва : Большая Российская энциклопедия, 2003. 528 с.

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБІТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Турко О. В.

*Тернопільський національний педагогічний університет ім. В.
Гнатюка, м. Тернопіль, Україна*

Культурний, економічний, соціальний, освітній та інші показники розвиненого, прогресивного суспільства є, без сумніву, невіддільними від комунікативної якісної складової сучасності. Комунікативна компетентність визначена пріоритетною серед домінантних компетентностей XXI ст. для навчання протягом життя світовою спільнотою [1], а також у Концепції Нової української школи [2]. Водночас актуалізується питання на різних освітніх рівнях про засоби формування та розвитку означеної компетентності, зокрема технічній інструментарій досягнення покладеної навчальної цілі. Це спричинено, з одного боку,

особливостями теперішнього юного покоління («покоління Альфа», «цифрові діти»), яке потребує співпраці та партнерства, заохочення та похвали, якому властиві мобільність, самодисципліна, з яким необхідно домовлятися, яке буде навчатися, якщо розумітиме мету навчання. З іншого – невід’ємністю гаджетів та девайсів від нашого щоденного життя у побуті, професійній діяльності, під час розваг та відпочинку.

З огляду на це, в умовах реформування сучасної освітньої галузі в Україні та глобальних викликів (скажімо, пандемія коронавірусної хвороби сьогодні) особливої значущості набуває питання формування комунікативної компетентності засобами дистанційного навчання, яке в науково-практичній площині досліджували В. Биков, В. Гриценко, Н. Корсунська, С. Кудрявцева, В. Колос, В. Кухаренко, Н. Сиротенко, А. Петренко, А. Кирсанова, О. Пехота та ін.

Мета дослідження – опираючись на особистий досвід науково-педагогічної роботи у виші, проаналізувати можливості дистанційного навчання як ефективного засобу формування комунікативної компетентності майбутніх учителів початкової школи.

Компетентність становить інтегральну якість особистості, виявляється в загальній здатності й готовності до діяльності, яка ґрунтується на знаннях та досвіді, набутому в процесі навчання та соціалізації. Прикметникова частина («математична», «технічна», «комунікативна» та ін.), яку доєднують до цього поняття, визначає зміст утвореного терміна з позицій різних галузей знань, їхніх інтересів і виокремлення в ньому того, що є найсуттєвішим для цієї науки [3, с. 17].

Так, визначальним уважатимемо саме поняття «комунікативність» під час роботи над мовно-мовленнєвою підготовкою майбутніх педагогів.

Дослідження наукової літератури про значення та сутність комунікативної компетентності засвідчують, що існує два підходи до визначення найближчого родового поняття стосовно цього терміна. Низка авторів пояснюють комунікативну компетентність за допомогою поняття «здатності» (О. Аршавська, М. Вятютнев, Д. Ізаренков, Д. Крістел, С. Савіньон та ін.). У роботах цих учених комунікативна компетентність розглядається як здатність використовувати мову в тій або тій сфері спілкування.

Другий підхід пов’язаний з іменами таких учених, як Н. Гез, О. Казарцева, О. Константинова, Ю. Федоренко, Д. Хаймс та ін., які визначають комунікативну компетентність крізь призму понять «знання», «навички» й «уміння».

Виокремлюють такі складники комунікативної компетентності:

- орієнтованість у різноманітних ситуаціях спілкування, яка заснована на знаннях і життєвому досвіді індивіда;
- спроможність ефективно взаємодіяти з оточенням завдяки розумінню себе й інших у постійній видозміні психічних станів, міжособистісних відносин і умов соціального середовища;
- адекватна орієнтація людини в самій собі – власному психологічному потенціалі, потенціалі партнера, у ситуації;
- готовність й уміння будувати контакт із людьми;
- внутрішні засоби регуляції комунікативних дій;
- знання, уміння і навички конструктивного спілкування;
- внутрішні ресурси, необхідні для побудови ефективної комунікативної дії у визначеному колі ситуацій міжособистісної взаємодії.

Так, комунікативна компетентність постає як структурний феномен, що містить як складники цінності, мотиви, установки, соціально-психологічні стереотипи, знання, уміння, навички.

Для розвитку комунікативної компетентності необхідно:

- визначити поняття і структуру, а також зміст на різних вікових етапах;
- застосувати системний підхід, забезпечити взаємодію різних суб'єктів, напрямів і технологій у досягненні повноцінного результату;
- вибрати методи, розробити програми, напрями, технології і техніки розвитку комунікативної компетентності.

Отже, комунікативна компетентність – здатність людини за допомогою мовних знань, системи психічних і поведінкових характеристик усно й письмово висловлювати та тлумачити поняття, думки, почуття, факти й погляди (через слухання, говоріння, читання, письмо, застосування мультимедійних засобів).

Використання дистанційного інструментарію в роботі зі здобувачами спеціальності «Початкова освіта» вирізняється такими перевагами:

- доступність студентів до знань у зручній та зрозумілій (навігація) спосіб;
- реалізація інклюзивної освіти (саме студенти із особливими освітніми потребами можуть бути присутніми на занятті засобами дистанційного навчання, наприклад, через різні платформи проведення онлайн-занять (Skype, Zoom тощо);
- усунення меж між очною та заочною формами навчання;

- психологічна адаптація;
- отримання освітньої підготовки в комфортних та зручних умовах.

Ефективною формою дистанційного навчання є робота в електронній системі Moodle, яка дає змогу зреалізувати комунікативні складники особистості педагога. Зокрема виконання тестових завдань різної складності та форми (з однією правильною відповіддю, кількома, на відповідність тощо) забезпечує формування теоретико-практичних знань; написання есе, розгорнутого коментаря, висловлення власного міркування – текстотвірних умінь та навичок; прослуховування аудіо- та відеозаписів – орфоепічної та акцентуаційної обізнаності тощо.

Варто назвати й певні недоліки дистанційного навчання:

- недостатній контроль щодо виконання завдання (на нашу думку, цього можна уникнути, якщо від початку читання курсів розвивати взаємодовіру між суб'єктами освітнього процесу, працювати на засадах академічної доброчесності, активно застосовувати як студентам, так і викладачам перевірку своїх робіт у системах «Антиплагіат»);

- мінімізація креативного розвитку, що вкрай важливо для комунікативної компетентності (одноманітні механічно-технічні рухи);

- можливість хакерського вторгнення в електронну базу даних;

- незамінність природного живого процесу спілкування.

Отже, дистанційне навчання є ефективним та доступним засобом формування комунікативної компетентності майбутніх педагогів, незважаючи на його недоліки. Потребують глибшої технічної підтримки питання про можливості подання та перевірки розгорнутих відповідей студентів, вивчення та розширення інших опцій інформаційних технологій загалом.

Література

1. ANNEX to the Proposal for a Council Recommendation on Key Competences for Lifelong Learning (2018). Brussels. URL: <https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/annex-recommendation-key-competences-lifelong-learning.pdf> (Last accessed: 17.04.2019).

2. Нова українська школа: порадник для вчителя / під заг. ред. Н. М. Бібік. Київ : Видавничий дім «Плянди», 2017. 206 с.

3. Гез Н. И. Формирование коммуникативной компетенции как объект зарубежных методических исследований. *Иностранные языки в школе*. 1985. № 2. С. 17–24.

4. Turko Olha. Innovative means for the formation of foreign language communicative competence of future teachers. *Підготовка майбутніх фахівців початкової та дошкільної освіти: стратегії реформування* : колективна монографія / за ред. В. М. Чайки, О. І. Янкович. Тернопіль : Осадца Ю.В., 2019. С. 118–126.